

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF, PTUJ

Leto I. — Štev. 4

Ptuj, 26. avgusta 1948

Cena din 2.—

Okrajni plenum OF

13. avgusta 1948 se je vršil v Ptuj okrajni plenum Osvobodilne fronte. V prvi točki dnevnega reda je tov. sekretar Petelin Andrej podal politično-gospodarski referat.

Od zadnjega zasedanja plenuma do danes stoji v ospredju V. kongres KPJ, ki nam postavlja nove naloge in daje jasen odgovor na obtožbe Informbiroja. V zvezi s temi obtožbami, ki očitajo našemu vodstvu nepravilno pot v socializem in napadajo kmečko vprašanje, je potrebno pregledati delo KP od njenega nastanka do danes. Pregled nam kaže skozi vsa leta borbo z različnimi frakcijskimi elementi in plačanci buržoazije. Vso pravilnost politične linije KPJ s CK na čelu nam pa dokazuje dejstvo, da je bila KP sposobna povesti ljudske množice v borbo proti okupatorju in domačim izdajalcem, da je KP uspešno izbojevala razredno borbo, osvoboditev in nam omogoča graditev socialistične družbe pri nas. V. kongres nam zadaja precej novih nalog: budnost in krepitev enotnosti Partije, OF in delavskega razreda Jugoslavije. Ostro se moramo boriti proti vsakemu sabotiranju na gospodarskem polju in pravilno dojeti naloge OF, očistiti odbore OF, dvigniti KZ na vasi, dvigniti kulturno-prosvetno delo na vasi. Organizirati »Borce za večji pridelek«. V slednjem bomo uspeli, če bomo razbili staro miselnost, češ, moj oče in ded sta delala tako, čemu bi jaz drugače. Petletni plan zahteva napredek v kmetijstvu. Vloga, ki je kmetijstvu odkazana v odnosu do skupnosti, je perspektiva, ki jo mora imeti pred seboj stalno Fronta na vasi. Borce za večji pridelek bodo z novim načinom in novimi metodami dela stopili na isto linijo z novotariji in z vsemi požrtvovalnimi delavci-udarniki. Sprejemajmo obveze »Borcev za večji pridelek«. Njih točno izpolnjevanje mora roditi uspehe! Vključitev čim večjega števila kmetov v to organizacijo, uvedba evidenc nad delom teh kmetov, ogledi naprednih posestev, dodeljevanje nagrad in značk — to so dolžnosti odborov OF.

Tov. Vidic iz Bišekega vrha je med drugim dejal: »Ljudem moramo prikazati ogromne uspehe industrijskega delavstva — obenem pa zbuditi zavest, da smo mi dolžni temu delavstvu zagotoviti potrebne kmetijske proizvode, izboljšati dosedanje pridelke. Dokler še primanjkuje umetnih gnojil, moramo najprej z lastnimi razpoložljivimi sredstvi doseči kar največ. Že globlje oranje v jeseni nadoknadi vsaj del umetnega gnojila. Tov. Zadravec iz Središča je predlagal, naj bi se vsak član OF, ki poseduje obdelovalni stroj, obvezal, da bo stroj dal na razpolago tudi drugim kmetom proti minimalni odškodnini. — V Dornavi so bili v letošnji zimi organizirani kmetijski tečaji, ki so bili dobro obiskani. Znanje v kmetijstvu nam jamči za uspeh.

Na samem plenumu se je v organizacijo za večji donos vpisalo 27 tovarišev.

Tovarišica Lojzka Stropnikova je obravnavala organizacijska vprašanja. Da bodo OF odbori lahko izvrševali vse naloge, ki sta jih nakazala tov. sekretar in predsednik, moramo

naše KOOF reorganizirati. Na področju KLO, kjer je več odborov OF, organiziramo KOOF za vse vasi tega področja. Odborniki naj si razdele delo po sektorjih. Ureditev obstoječih KU za gradnjo zadrudnih domov in plan dograditve teh zadrudnih domov, nadalje organiziranje novih KU nam daje nove naloge. Izboljšati moramo način statističnega poročanja, navaditi na točnost, ter za lažjo administracijo uvesti kartoteko. Odnos OF odborov do AFŽ se mora spremeniti, OF odbori naj sodelujejo pri prihodnjih volitvah AFŽ. Prav malo smo stavili za mobilizacijo delovne sile, v bodoče moramo to nadoknaditi. Potrebno je mnogo več pažnje pri kulturno-prosvetnem delu. Ustanovljajmo bralne krožke, širimo časopise. Nadzirajmo delo ljudsko-prosvetnega sveta, igramo na naših odrih igre, ki imajo kulturno-vzgojni pomen — to je poudarila diskusija. Sestanki organizacijskih sekretarjev naj bi se vršili vsaj vsake tri mesece.

Plenum je z navdušenjem in enoglasno sprejel tudi konkretne sklepe:

1. Do konca meseca avgusta bomo reorganizirali odbore OF. Povsod bomo očistili oportunistične elemente in izvolili na njihova mesta člane iz vrst mladine, mlaih in srednjih kmetov.

2. Vsak novi krajevni odbor OF bo organiziral na svojem področju organizacijo »Borcev za večji pridelek«. V to organizacijo bomo pritegnili čim več kmetov, ki žele napredno obdelovati svoje posestvo.

3. Obvezujemo se, da bomo vse po planu predvidene zadrudne domove dogradili do kongresa Komunistične partije Slovenije.

4. Vsi novi odbori OF bodo pomagali v pripravah za volitve v odbore AFŽ in sicer tako, da bomo izbrali najboljše žene za odbornice. Do konca septembra pa bomo pomagali izdelati volivne spiske ter jih poslali na okrajni odbor AFŽ do konca septembra.

5. Vse na novo organizirane odbore OF bomo utrdili v njihovem poslovanju.

6. Pri krajevnih odborih OF bomo utrdili oz. na novo organizirali uprave socialnega fonda, ter skrbeli za to, da bodo redno dajale poročila ter oddajale zbrani denar.

7. Zavezujemo se, da bodo odbori OF imeli točen pregled nad delom množičnih organizacij, kmetijskih zadrug in krajevnih ljudsko-prosvetnih svetov in da bomo tudi njihovo delo usmerjali.

8. Ljudsko-prosvetnemu delu bomo posvetili vso pozornost, tako pri izbiri ljudsko-prosvetnih prireditelj, pri knjižnicah, čitalnicah itd. V začetku meseca septembra bomo organizirali z vsemi odbori množičnih organizacij štirinajstdnevni študij materiala V. Kongresa KPJ po šolskih centrih.

Izvedli bomo propagando za naše centralne liste, kot so: »Ljudska pravica«, »Slovenski poročevalec«, »Kmečki glas« in glasilo Okrajnega odbora OF »Naše delo« ter dosegli to, da bo vsaka hiša naročnik na enega izmed teh listov.

B. F.

Gospodarski saboterji in špekulanti pred sodiščem

Te dni so se pred okrožnim sodiščem v Ptuj zagovarjali znani protiljudski elementi, ki so vodili velikopotezno špekulantsko in sabotersko delo, potrjeno s klevetanjem naše ljudske oblasti, naših oblastnih in političnih organov. Ljudje, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, so z izrednim zanimanjem in pazljivostjo zasledovali potek razprave.

Na zatočni klopi so se znašli do skrajnosti zakrknjen špekulant Majcen Jakob, njegova desna roka Cvetko Martin, Ficko Jožef zvest odjemalec prekupljenega blaga, Majhen Franc in Korenjak Dušan, uslužbenca Mestnih gostinskih podjetij, kot iniciatorja, in končno Hasl Drago, ki je dal kot ljudski predstavnik pečat temu zločinskemu početju. Pridružil se jim je še klevetnik naše ljudske oblasti Skaza Saša.

Če pogledamo obtožbo, utemeljeno po pričah, dokaznem materialu in končno tudi po priznanju obtožencev, vidimo, da gre za dalekopotezno sabotažo, ki je imela za cilj zavestno oskoderjanje interesov narodnega gospodarstva in ogrožanje državne gospodarske politike, ogrožanje naše petletke.

Kot prvi je bil zaslišan Majcen Jakob iz Cvetkovic. Njegova dejanja so bila zavestna in namerna. Od osvoboditve v maju 1945. pa vse do svoje aretacije se je bavil s prekupčevanjem življenjskih potrebščin. Prekupil je v tem času od raznih kmetov v našem okraju in tudi na Hrvatskem okrog 500 glav goveje živine, ki jo je po večini preprodal, 30 komadov pa je zaklal na svojem domu in meso razprodal po pretiranih cenah. Doma je zaklal okrog 300 nakupljenih prašičev in meso razprodal. Od marca 1947 do maja 1948 je redno vsak teden vozil meso v gostilno »Beli križ« v Ptuj in tako preprodal velike količine mesa, za katerega je dobil do 145 din za kg. Bavil se je tudi s prekupčevanjem konj, kakor tudi s prekupčevanjem vina. V to svoje delo je vpletel celo svojega sina, ki mu je te prekupljene in verižene stvari razvažal naokoli. Ta njegova dokazana dejanja so gotovo le malenkosten del tistega, kar ima ta črnboborčanec na svoji vesti.

Značilno je, da je izpovedbe prič sprejel kot osebno sovraštvo, in se tudi sam v pogovoru pokazal kot skrajno zakrknjen, ki ne obžaluje drugega kot to, da je v rokah ljudske oblasti.

Kot zvest pajdaš pri njegovem delu mu je bil Cvetko Martin, ki mu je kot izučeni mesar to prekupljeno živino klal in se tudi sam vmešal v prepovedane kupčije. Obtoženi je bil sicer v svojih izjavah odkritosrčnejši, vendar se je lahko videlo, kako globoko se je zapletel v mreže Majceneve špekulacije in s tem padel, jasno tudi pod njegov vpliv.

Kot dobrega kupca tega preprodanega mesa nam je obtožnica pokazala

poslovodjo mestne gostilne »Beli križ« Ficko Jožefa, ki je od navedenih špekulantov, kakor tudi od raznih drugih, kupil na črno ogromne količine mesa, za katere je izstavljal račune pod imenom »Razna živila«, na katere se v večini primerov prodajalci niso hoteli podpisati in je vsled tega ponarejeval te račune tako, da je sam podpisoval namišljene prodajalce, kot n. pr. Kalamari. Vse to pa je delal v namenu, da ne bi preiskovalni organi prišli tem špekulacijam na sled.

Iniciatorja za tako poslovanje mestnih gostinskih podjetij pa sta bila Majhen Franc in Korenjak Dušan. Svoj predlog v zvezi s tem sta iznesla na seji delovnega odbora »odseka za komunalno gospodarstvo, kateri je predsedoval Hasl Drago. Konkretno je Majhen Franc predlagal sledeče: »Na črni borzi kupljeno meso za mestne gostilne naj bi se vpišovalo pod imenom razna živila, to pa zato, da ne bi preiskovalni organi prišli špekulaciji na sled«. Takoj po sprejetju tega predloga je dal vsem poslovojem mestnih gostiln tozadevna navodila, kar so slednji tudi začeli izvrševati, kar je razvidno konkretno iz obtožbe Ficko Jožefa. Dalje je Majhen Franc kot računovodja in knjigovodja mestnih gostinskih podjetij vršil svojo službo skrajno nevestno. Knjigovodstvo je bilo neažurno, kar je otežkočalo vsako kalkulacijo in kontrolo glede poslovnih postavk za leto 1947 in šele na ponovne energične opomine je dostavil bilanco koncem maja 1948, ki pa po ugotovitvah ni bila točna in premoženjske bilance sploh ni izkazovala. Račune, izstavljen po vzorcu Ficko Jožefa, je brez vsake preiskave sprejemal, dasi je vedel, da so ti računi ponarejeni. Kot strokovno usposobljen knjigovodja in državni uslužbenec ni storil tega, kar bi bil po zakonu dolžan storiti.

Korenjak Dušan pa je iznesel sploh iniciativo oziroma predlog, naj bi se pristopilo k nakupovanju pri črni borzi, in to po terenu.

Predlog Majhen Franca in Korenjak Dušana se dopolnjujeta in dajejo dobro premišljen zaključek, ki ga je odbor s predsednikom Haslom na čelu osvojil, to se pravi, da se je v taki obliki osvojeni predlog tudi izvajal in se je s pristankom predsednika Hasla Draga dopuščala velika nabava mesa na črni borzi. Tako nabavljenega mesa so mestne gostilne nakupile v celoti okrog 20.000 kg. postopek nam je že znan. Obtoženelec Hasl Drago je jasno s tem zavestno dopustil in celo podpiral špekulacijo in sabotažo in sam namenoma pomagal pri storitvi in prikrivanju teh dejanj. Kot predsednik delovnega odbora odseka za komunalne zadeve je zanemarljivo in popustil dolžno kontrolo, dasi je bil večkrat opozorjen in celo izrecno pooblaščen in zadolžen za pregled delovanja Mestnih gostin-

skih podjetij, predvsem pa vse neurednosti knjigovodje Majhna.

Njegov odnos do načina reševanja gospodarske politike je bil vsekakor do skrajnosti negativen, kar potrjujejo tudi grobe protiljudske klevete, ki jih ni samo osvojil, temveč širil.

Obtoženelec je vso krivdo hotel omiliti z neznanjem in nenamernostjo, vendar od vseh obtožencev je nastopal najbolj odkritosrčno in končno krivdo v celoti priznal.

Neposredno s klevetami Hasl Draga je vezan zadnji obtoženelec Skaza Saša, ki je dejansko te klevete prenesel na Hasla. Klevetalec je našo ljudsko oblast s tem, češ da politični forumi zbirajo od ljudi razne izjave samo zato, da jih stavijo na razpolago oblastnim organom radi ukrepanja in da ti posegi vodijo do zapiranja ljudi, in da se preganjajo tisti, ki govorijo resnico. Dalje je poizkušal demoralizirati ljudi pri ustvarjalnem poletu, pri uresničevanju naše petletke, češ, da je velika in lepa stvar izvajati petletni plan, toda kaj, ko bomo preje pocrkali, kot bo izveden.

Po končanem pregledu dokaznega materiala so dobili besedo branilci. V njihovi obrambi ni bilo mogoče zaslediti v celoti resnično pomoč pri razčiščenju glede poedinih obtožencev, ker so obravnavali stvari, ki niso imele absolutno nobene zveze s samo obtožnico. Nastopali so z dokaznim materialom celo nazaj v leto 1916 in 1919 in tako zavlačevali samo razpravo.

Upravičeno godrnjanje, ki je nastalo v zvezi s tem med publiko, so obrnili na pravno stran, češ da se jim kratijo pravice, določene po ustavi.

Obsodba je bila izrečena po temeljiti analizi obtožnega in obrambnega materiala ter se glasi:

1. Majcen Jakob na 18 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 4 let in zablembo celotnega premoženja;

2. Cvetko Martin na 11 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 3 let;

3. Ficko Jožef na 7 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 2 let;

4. Majhen Franc na 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 3 let;

5. Korenjak Dušan na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta;

6. Hasl Drago na 5 let odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta;

7. Skaza Aleksander na 2 leti odvzema prostosti s prisilnim delom in odvzemom državljskih pravic za dobo 1 leta.

bolje. Sem spada tudi Hajdina, Cirkovci. Pohvaliti pa je treba Dornavo.

Značilno je, da so ravno KLO, kjer ne gre statistična služba, tudi v odkupu med najslabšimi.

Konkretno — Marjeta na Dravskem polju je odkupila šele 18 odst. žitaric, Podgorci 49 odst. — ne kljuje v oči.

Zelo malo odgovornosti do skupnosti čuti tudi predsednik KLO Starše. Tov. Svenšek je znatno kriv, da je dosežen odkup šele 68odst. Sedaj naj nikar ne jadicuje. Takrat, ko je odmerjal odkup, naj bi bil delal malo bolj po vesti in rezultat bi bil malo drugačen. Razumljivo, ljudje so se upravičeno jezili — malim je navijal — velikim pa popuščal. Slabo

je tako delo in pri vsakem delu je potreben obračun. Tov. predsednik in tajnik sta ga napravila skupno, toda ljudstvo vajinega dela ne bo ocenjevalo skozi prste. S tem, da je tajnik tov. Skofic kompromisno prezrl napake, ki jih je ugotovil v razdelilniku, je prevzel popolno odgovornost za to nepravilno delo.

Tušekovo iz Podgorc že vsi poznamo. Nepopoljšljivi špekulant. Zatajila je 1 ha in 10 arov posejane zemlje.

Horvat Janez iz Muretincev pa je hotel oddati žito s 50odst. raznih prim. mes. Po njegovem za delavca ni važno, kaj in kakšno je, da le on dobi vsega, pa še bel kruh po vrhu. Toda Horvat, stvar je malo drugačna. Na

primerku, ki sledi, ti bomo pokazali kako dela zaveden kmet.

Apače — KLO Lovrenc — je oddal 100odst. Lepo je bilo pogledati vrsto voz, naloženih z žitom, ob njih pa so s ponosom stopali kmetje — veseli svojega pridelka in v zaveš, da lahko ob tem pridelku nudijo tudi oni skupnosti.

Spremljala jih je godba na čelu z zastavo in transparentom »Delavec kmetu — kmet delavcu«.

Takih primerov je še več. To so ljudje mali in srednji kmetje, ki upoštevajo velike pridobitve nove Jugoslavije, to so tisti mali in srednji kmetje, ki bodo stopili za vrat vsem špekulantom in vaškim »revežem«, ki hočejo živeti na njihov račun.

Odkup žitaric smo dosegli 71%

Odkup žitaric se vrši v našem okraju še kar uspešno. Če bi odstranili razne tehnične pomanjkljivosti, predvsem pa izločili posamezne vaške mogotce, ki zavirajo potek odkupa, bi prav gotovo zavzemali v uspeših mesto med prvimi.

Kakšne so glavne ovire? Predvsem evidenca. KZ nočejo in nočejo

razumeti nujnosti evidence, nočejo razumeti, da vsaka planska naloga zahteva kontrolo. Tako imamo konkretno KZ Prepolje, od koder še nismo prejeli prav nobenega poročila po nobeni liniji. Svoj delež nosi seveda tudi Okrajna poslovna zveza, deloma tudi uprava za odkup, ki z evidenco ne postrežejo naj-

Po naših gradiliščih Zadrुžnih domov

Uspehi o gradnji domov od 18. julija, ko se je začel »Teden zadrुžnih domov«, pa do danes, so pokazali ne samo Okrajni upravi in vsem KU, kaj se da doseči z odločno voljo, izpolniti sprejete obveze, temveč so dvignili tudi zavest vsega delovnega ljudstva v okraju. Danes čutimo vsi resničnost besede o skrbi in iniciativnosti v ljudskih množicah in o nesluteni možnostih njenega delovnega poleta.

Da bi se ohranil delovni polet pri gradnji domov, polet, ki traja pretežno v nezmanjšani stopnji od začetka tedna sem, in da bi se ta polet še stopnjeval, je Okrajna uprava skladno z željami, izrečenimi v samem tednu, organizirala »Mesec zadrुžnih domov« od 15. avg. do 15. sept. t. l. Pred samim začetkom meseca, 13. avgusta, je Okrajni plenum OF sprejel obvezo, dograditi vseh 24 domov, ki se trenutno po letošnjem planu nahajajo v gradnji, v surovem stanju do 1. oktobra. Sestanek aktivistov na Okrajni upravi, dne 20. avg., torej že v mesecu samem, pa je v obliki 16 sklepov preciziral organizacijske in druge prijeme, ki so potrebni, da dosežemo v tem mesecu načrtni uspeh.

Poročila z gradilišč nam dajejo sliko o prvih uspehih in neuspehih v tem mesecu.

Kot najboljše gradilišče v okraju smo prejeli prehodno zastavico

Tako nam pišejo z Nove vasi pri Marku. V istem dopisu poročajo sledeče:

Naš zadrुžni dom smo začeli graditi prav za prav s »Tedom zadrुžnih domov«. Skušnje drugih gradilišč, ki so začela že dolgo pred nami, so nas poučile o tem, da pri tem delu ne gre toliko za material, kolikor za pravilno organizacijo delovne sile. Da bi se v naprej zavarovali pred temi težavami, smo takoj pristopili k sestavi frontovskih brigad. O takih brigadah in nujnosti njih formiranja za dobro napredovanje del, smo čitali v dnevnem časopisu, pa tudi Okrajna uprava nam je nujno svetovala, da se na ta način lotimo dela. Uspeh ni izostal. Danes delamo v treh smenah in smo v vprašanju delovnega poleta na prvem mestu v okraju. Čeprav smo začeli z delom kasneje kot Litmerk, Gorišnica in Velika Nedelja, smo ta gradilišča že dohiteli in prehiteli. Pri nas že raste zid.

Veliko pomoč pri vsem delu nam nudi predsednik naše KU tov. Cvetko, in predsednik KZ tov. Feguš. Na dan sprejetja zastavice, 14. t. m. zvečer, je več naših članov OF sprejelo tudi pohvale. Tako tov. Magda Lešnik, knjigovodkinja KZ, ki se skoraj dnevno trudi na gradilišču, želeč doprinesiti kar največji možni delež h končnemu uspehu. Zadnje dni je sicer naša KU nekoliko popustila, kakor, da je utrujena od dosedanjih naprav, vemo pa, da bomo z združenimi silami premagali vse napore in izpolnili naš mesečni plan.

Še to vam moramo sporočiti: Borovci so želeli graditi svoj dom, čeprav so njihove moči majhne. Ko so se na okrajni upravi sporazumeli o tem, da letos ne bodo začeli, so se odločili, da pomagajo nam. Zelo smo veseli te njihove pomoči in obljubljam Borovčanom, da jim bomo vrnili, ko bodo sami gradili.

Zaključujemo naše poročilo z obljubo, da bomo končali z gradnjo do 1. oktobra. Samo pomanjkanje opeke bi nas event. moglo motiti pri izvedbi tega našega plana.

Markovčani nas sicer

»stiskajo«, vendar se v Gorišnici ne damo

V »Tednu zadrुžnih domov« smo bili skorajda najboljše gradilišče pravijo v Gorišnici, ki so kar ponosni na to.

Relativno počasno napredovanje v zadnjih dveh tednih opravičujejo z velikostjo svojega načrta. »Poglejte te naše kleti«, pravijo. »Ali mislite, da je to malenkost!? Koliko je treba samo opažnega lesa, cementa, gramoza in ljudi, da končamo z betoniranjem!«

Tako se tolažijo sami, ker niso popolnoma zadovoljni s svojim uspehom. Da bi prišli hitreje naprej, so si organizirali celo stroj za mešanje betona in uvedli pri delu nočne sme-

ne. To jim je uspelo nekako 10 dni. KU v Gorišnici je zelo agilna. Prednjačta tov. Feguš Anton in Petrovič Alojz. Bolj slabo pa opravlja delo tov. Gomilšek. Vsaj zadnji čas. Poverjena mu je skrb za material, torej ena najvažnejših stvari, vendar ne kaže pri tem delu tistega poleta, ki bi bil potreben. Reči pa smemo, da bo dom v Gorišnici res pravi Zadrुžni dom, dom ljudstva. Gorišnica se že zdaleka ni bila deležna take pomoči sindikalnih podružnic, kakor nekatera druga gradilišča v okraju, kjer pač na drug način ni bilo možno premakniti dela z mrtve točke. Tega se Gorišničani dobro zavedajo. Pograjati moramo Gorišnico, da še do danes ni pripeljala na gradilišče

Zene iz Grajene pri delu

opeke, ki ji je bila dodeljena že pred nekim časom iz opekarne Ormož. Prav tako slabo je z lesom: doslej so ga nabrali komaj 3 kub. metre. Sicer je res, da posebnih gozdov nimajo, vendar bi se bil dal tudi v tem vprašanju doseči nedvomno boljši uspeh. Če pomislimo nadalje, da imajo stroj za mešanje betona, torej njihovih 75 kub. metrov zabetoniranih temeljev ni kaj posebnega. Tem manj, ker imajo gramoza na licu mesta, izkop iz kleti, in bi šlo lahko delo mnogo hitreje od rok.

Vse to omenjamo Gorišnici v vzpodbudo.

Tudi Velika Nedelja že zida

To gradilišče je bilo od vsega začetka med boljšimi gradilišči v okraju. Dobra KU s tov. Vrbanjškom, prof. verouka v pok., na čelu, je doprinesla levji delež k temu uspehu. Na lepem prostoru, kjer grade, bo dom ob cesti res od daleč viden in v ponos prebivalstvu. Nekaj težav je bilo z gramožom, ki so ga vozili delno celo iz Muretinc. Pa so jih premagali uspešno. Ker v okolici ni lesa, je tudi za material bila težka borba. Kljub vsemu temu niso obupali, temveč nadaljevali z delom. Vel. Nedelja sicer n. Nova vas niti Gorišnica. Tu ni opaziti nekih period povečanega delovnega poleta, pač pa je to eno izmed redkih gradilišč v našem okraju, kjer delo zlepa ne zastane. Podobni so volu, ki sicer počasi, a vztrajno vleče težko naloženi voz, pa zanesljivo pride na cilj. Ne zaletavajo se. Vztrajnost je pač za tamkajšnji KU najlepša lastnost in ta jamči, da bo dom v Veliki Nedelji zrastle od strehe brez posebnih napovedb. Nekako tako, da bomo morali še začudeni, ko bomo prejeli vabilo, da se udeležimo svečanosti otvoritve.

Litmerk gre v mesec zadrुžnih domov z združenimi močmi

Litmerk je blizu Ormoža in videti je, da se je nekoliko navzel ormoških navad. Bolje rečeno: Prišel je vse preveč pod vpliv Ormožancev. V Ormožu je kot član KU odločal tov. Gorjup, v Litmerku pa se je trudil tov. Antolič. Tako je Litmerk imel prav za prav dve KU: V Ormožu so sejali Ormožanci s tov. Gorjupom na čelu, ki večinoma predsednika tov. Antoliča sploh niso vabili na seje. Litmerk sam brez Ormoža pa ni mogel naprej. Pred nekaj dnevi so rešili ta takozvani spor in tako dosegli za mesec zadrुžnih domov prepotrebno enotnost, brez katere ni misliti, da bi mogli uspešno nadaljevati in končati delo.

Prve dni v »Mesecu zadrुžnih domov« imajo Litmerčani dovolj prih-

ke, da končajo temelje, ki jih betonirajo že tri mesece in končno preidejo k zidavi. Vsi predpogoji za zidavo so dani. Sedaj, po ureditvi spora, ni več ovire, da si Litmerčani končno odpeljejo staro, iz ruševin v Ormožu pridobljeno opeko, ki so jo dotlej dajali Ormožanci samo z besedami. To opeko vozi Litmerk že tri tedne, pa je še vedno ni pripeljal. Prav tako smemo in moramo upati, da bo MLO Ormož s svoje strani bolj energično pristopil k temu, da doseže pogodbeni odstop stare opeke iz ruševin Lente. Bivši prebivalci Lente to že po večini razumejo. V tem vprašanju in dejstvu, da še do danes ni rešeno, je treba obtožiti MLO Ormož, ki prizadetemu ni znal

pravilno prikazati stališča okrajne planske komisije in ki se očitno, vsaj po dejanjih sodeč, ni hotel ravnati po danih nasvetih. Če še dodamo opeko, oddeljeno za gradnjo doma v Litmerku KU iz Ormoške opekarne in ki še prav tako ni odpeljana na svoje mesto, vidimo, da je vsa potrebna opeka za ta dom na razpolago. Če Litmerk pod temi pogoji najkasneje v treh tednih ne pride do strehe, tedaj ne bo krivda za tak nemogoč uspeh, nikjer drugje, kakor na KU sami in na MLO Ormožu, ki bi tako samo potrdila, da ne razume ta planskih nalog tako, kakor jih razumevajo in pravilno ter pravočasno izvajajo druga gradilišča, kot Nova vas, Leskovec, Podlehnik in druga.

V Dornavi je led prebit

Do »Teda zadrुžnih domov« ni šlo delo nikamor. Nešteto sestankov ni rodilo nobenega uspeha. V »Tednu zadrुžnih domov« pa je prišlo do konkretne spremembe. Led so prebili člani sindikata in Ptujja in JA, ki so začeli z izkopom. K nadaljnjemu uspehu je pripomogla izprememba v sestavi KU: Na mesto dotedanjega predsednika, šolskega uprav. tov. Lovreca, je bil izvoljen tov. Peteršič. Slednji je znal zainteresirati vaščane, ki jim je začetni izkop dal potrebni delovni polet. Z organizacijo frontovskih brigad si je KU z novim predsednikom na čelu zagotovila potrebno delovno silo. Posledica je bila, da je postala Dornava v »Podaljšanem tednu zadrुžnih domov« drugo najboljše gradilišče v okraju. Ni nobenega razloga, da Dornava tega mesta v »Mesecu zadrुžnih domov« ne obdrži. Samo eno je potrebno: odstraniti prešlo povezavo med različnimi masovnimi organizacijami in vključiti še bolj aktivno tudi gasilsko četo. Včasih so bili gasilci najmočnejša organizacija na vasi. To je razumljivo z ozirom na izpolnjevanje nalog, ki so jih vršili v korist skupnosti. Prav je, da se tudi oni zavedajo, za kako ogromno nalogo v korist skupnosti gre danes pri gradnji zadrुžnih domov. Zadrुžni dom bo dvigal našo vas kulturno in gospodarsko, bo prebrodil našo vas v vseh oziirih. Prav je, da se tedaj vključijo v to delo in tako še enkrat dokažejo, da so vedno pionirji napredka na naši vasi.

Dornava je v »Tednu zadrुžnih domov« pokazala, kako se da razviti delo z gradnjo doma, če smo vsi složni. V »Mesecu domov« pa želimo, da nam pokaže, kaj se da doseči tam, kjer so vsi eno, če imajo vsi en cilj: zgraditi dom do 1. oktobra t. l.

Delo II. ptujske dvakrat udarne brigade pri gradnji zadrुžnih domov v našem okraju

II. ptujska brigada, ki se je vrnila iz gradnje Novega Beograda, se je skoraj v celoti udeležila desetidnevne akcije pri gradnji zadrुžnih domov. Razdeljena na čete, ki so delale v Veliki Nedelji, pri Marku, na Turnišču in v Podlehniku, je pokazala izredne uspehe.

Gradilišča so takoj začela novo življenje in se začela znatno razlikovati od ostalih. Mladinci so vse skušnje, pridobljene pri veliki mladinski akciji — gradnja Novega Beograda — prenesli na gradilišče. Ob organiziranem delu so naglo rasli zidovi doma. S svojim poletom so spravili iz mrtvila vaščane, kakor tudi Krajevne uprave.

Na pobudo mladinske čete so pri Marku začeli delati v brigadnem sistemu, to je v štirih smenah, tako, da delo ni bilo prekinjeno in na ta način je bila omogočena hitrejša graditev. Pri Veliki Nedelji so se udeležili vsi vozniki pri vožnji gramoza, da so mladinci lahko betonirali temelje zadrुžnega doma. Isti uspeh se je videl v Podlehniku. Edino v Turnišču se vaščani niso odzvali klicu krampov in lopat mladinske čete.

Delovni rezultati nam kažejo, da so se mladinci resno lotili dela. Najboljša je bila IV. četa, ki je delala v Veliki Nedelji. Zbetonirala je 85 kub. metrov temeljev za dom št. 16 in naredila 45 kub. metrov zidu. Razen tega je četa izkopala in zvozila 94 kub. metrov gramoza, nakopala in zvozila 40 kub. metrov peska, posekala in pripeljala na gradilišče 15 kub. metrov lesa, zložila 27 500 komadov opeke itd.

Tudi četa pri Marku ni hotela zastajati. Izkopala je 462 kub. metrov temeljev, zmešala 68 kub. metrov betona, prevozila 495 kub. metrov gramoza, pripeljala je 53 hlodov in

19.250 komadov opeke na gradilišče, pripravila je 15 kub. metrov kame-nja itd.

Povprečno isti uspehi so bili v Podlehniku in Turnišču. Vaščani so z občudovanjem gledali mladinske čete in tudi sami začeli slediti njihovem uspešnemu delu.

Deset dni, je hitro minulo. Po končanem delu so se vaščani pristržno poslovlili od mladinskih čet, od mladih ljudi, ki so v njih zbudili trdno zavest, da je samo s skupnim delom zagaraniran napredek in dvig njihove vasi.

Pred vazodom brigade je bila sklicana zadnja brigadna konferenca, na kateri so bili vsi brigadirji, ki so se najbolj izkazali pri delu, sprejeti v komunistično mladino Jugoslavije. Ti mladinci so s svojim delom dokazali, da hočejo biti prvoboritelji za socializem v naši državi.

Na tej konferenci so se mladinci in mladinke vpisali na razne šole, in sicer: 8 mladincev in mladin v laborantsko šolo na Reki, 10 mladincev v kovinarsko šolo tovarne avtomobilov na Teznu, 12 na štirimesečni šoferski tečaj v Ljubljani, 4 mladinci v triletno kovinarsko-mehanično šolo v Ljubljani, 3 v kovinarsko šolo v Lescah pri Bledu, 11 mladink v letno gostinsko šolo v Ljubljani, 15 se jih je vpisalo v trgovskozadrुžni tečaj v Ptujju itd.

S svojim delom so doprinesli ogromen korak naprej k izgradnji naše zemlje, vzgojili so se v zavedne, prekaljene graditelje socializma in se bodo tudi naprej usposabljali v šolah in tečajih za razne poklice, da bodo kasneje zavzeli mesta, na katerih bodo uredničevali sklepe V. kongresa KPJ, to je graditev socializma v domovini.

Peter

Izpolnimo svojo davčno obvezo

Večkrat smo imeli priliko ugotoviti, da se je naš okraj v političnih in gospodarskih vprašanjih mnogokrat znašel na zadnjem mestu. Nujno se nam postavi vprašanje, kje so resnični vzroki, ko pa je znano, da je naš okraj med najbogatejšimi v LRS? Odgovor ni tako težak, kot na videz izgleda.

Za primer vzemimo vprašanje plačevanja davkov.

Če vzamemo preglednico o neplačanih davkih po KLO-jih, takoj ugotovimo, da so najbogatejši KLO-i najslabši v tem pogledu, kot na primer KLO Cirkovce, ki še ni poravnal 36 odst. davka, KLO Cvetkovi dolguje še 34 odst. davka, KLO Gavenci, ki dolguje celo 40 odst. davka, KLO Sv. Marjeta na Dr. polju, ki dolguje 44 odst. davka, KLO Moškancji, ki dolguje 40 odst. davka itd. Če pa pregledujemo sezname o neplačanih davkih za posamezne KLO, pa kaj kmalu ugotovimo, da so med zaostankarji najbogatejši davčni obvezanci. Vsi mali in ogromna večina srednjih kmetov je plačala davek 100odstotno, med njimi je tudi kak večji kmet. Toda večina kmetov nad 20 ha zemlje pa je plačala zelo malo. Oglejmo si nekaj konkretnih primerov: Peršuh Franc iz Mihove, ki ima 23 ha zemlje, je plačal komaj 18 odst. svoje davčne obveze. Vemo pa, da lansko leto ni oddal nič krompirja, prodal je vsega po višjih cenah v Mariboru in poleg tega izjavlja, da ne mara rediti krav, ampak rajši konje, ker mu ni treba oddajati mleka. Carl Franc iz Hajdine ima 21 ha zemlje in je plačal komaj 50 odst. davka, dalje Koder Marjeta iz Sp. Brega ima nad 35 ha zemlje in dolguje še 45 odst. davka. Mohorič Janez in Apolonija iz Mostja, ki imata nad 21 ha zemlje in dolgujeta še 40 odstotkov davka. Izrazit primer je Segula Janez iz Hlaponc, ki poseduje nad 36 ha zemlje in dolguje za davek še 80 odst. svoje obveze. Tega še prekaša Toplak Janez iz Hlaponc, ki ima skupaj skoraj 29 ha zemlje in še ni plačal nad 85 odst. davka. Izrazit primer pa je Slana iz Botkovec, ki je dolžan še 70 odst. davka in ima 21 ha zemlje. Imenovani ni bil niti enkrat še na volišču, upira se vsem oddajam, napram predstavnikom ljudske oblasti je grob in se ne pokorava našim predpisom.

V ilustracijo pa je potrebno povedati še to, da ima sina v Leobnu, ki se ne upa vrniti v domovino. Če

pogledamo primer Ivana Klasinca iz Sv. Marjete na Dr. polju, ugotovimo isto kot pri ostalih, namreč, da ima 45 ha zemlje in dolguje še 85 odst. davka.

Na račun teh in njim sličnih »vaških revežev« je celotni okraj na zaostanku pri davkih od leta 1945. do 1948. za 33 odst. V teh kričečih primerih je edino pravilen odgovor in vzrok, da smo tolikokrat zadnji v naših skupnih naporih. Nedopustno krivico bi delali ogromni večini naših poštenih kmetov — davkoplačevalcev, ki že upravičeno sprašujejo, kaj bo vendar s tistimi, ki nočejo izpolniti svoje osnovne državljske dolžnosti. Že se širijo po okraju novice, ki izvirajo iz ust teh maloštevilnih bivših vaških veljakov, da ni treba plačati davkov, saj jih bodo črtali itd.

Mi jim pa danes povemo, kot smo jim že dostikrat: večina vlada nad manjšino. In če je večina zadostila svoji davčni obveznosti, bo to morala storiti tudi manjšina! Zavedajo naj se vsi zaostankarji, da bo oblast poskrbela, da bo ta manjšina prav tako morala plačati stoodstotno svoj davek na ta ali oni način, kajti če tega ne bi storila, ne bi mogli govoriti o ljudski oblasti.

Kelenina Ivan slab mojster

Mizarski mojster Kelenina Ivan iz Ormoža je pretepal svojega vajenca Podgorca Vladota ato, ker se je udeležil mladinske akcije, gradnje avtostrade Zagreb — Beograd. Njemu ni šlo v račun, da ga dva meseca ni mogel izrabljati tudi za ostala dela. Po vrnitvi z mladinske akcije ga je zmerjal, da ni za nobeno delo, da je postal komunist in da lahko gre, od koder je prišel.

Mojster noče vedeti, da je Komunistična Partija povedla narode v borbo tudi za nov, pravičen družbeni red. Ker brezvestno izkorišča delovno silo, mu politika nove Jugoslavije, ki jo vodi Komunistična Partija, ni po volji. Saj je bil za časa stare Jugoslavije glede tega prostih rok.

Naj se zaveda, da je nasilje in samopašništvo danes še samo poizkus maloštevilnih protiljudskih elementov, s katerimi pa delovno ljudstvo kaj hitro obračuna.

Ob ustanovitvi gasilskih društev

Poleg tekočih nalog, ki jih imajo naše frontne organizacije, je ena izmed zelo važnih akcij v prihodnjih mesecih reorganizacija »Gasilstva«. Kjer naj se množično udeležujejo vse frontne organizacije, predvsem pa člani Komunistične partije, da bomo tako gasilske vrste poživelni in z dobrim kadrom v vrstah gasilstva tudi po tej liniji priskočili v pomoč pri izvedbi petletnega plana, pri graditvi socializma v naši deželi. Frontne organizacije in posebno pa notranji odsek, ki je prav posebno zainteresiran za pravilno izvedbo reorganizacije, so odgovorni, da jo izvršijo dosledno in pravilno, kajti potrebno je, da se očitno pridobitveno narodno osvobodilne borbe in združna ter privatna lastnina ali občeljska imovina. V zvezi z novim stanjem v naši državi je potrebno, da gredo gasilske organizacije v novem duhu socializma naprej k delu in tako doprinejo svoj delež pri ustvarjanju petletke in socializma.

Ker je gasilska organizacija tako trdno zakoreninjena v ljudskih množicah, je naša nova ljudska oblast izdala Zakon o prostovoljnih gasilskih društvih. Zakon potrjuje izrazito demokratičnost, kakršne ni bilo v stari Jugoslaviji, vendar pa, ker ima država v rokah organizacijo za javno varnost in ista izdaja tudi ukrepe za varnost pred požari, je nujno potrebno, da je zakon trdno povezal gasilske organizacije z odsekom za notranje zadeve. Ta poveza je kot nujnost potrebe, ker je odsek za notranje zadeve prav posebno zadolžen z očitovanjem privatnega, združnega in državnega premoženja.

S sprejetjem zakona se je postavilo vprašanje reorganizacije gasilskih čet, katere bodo imele v bodoče se-

deže v KLO-jih, kljub temu, da so primeri, ko je v enem KLO-ju po več čet, kot n. pr. v Ormožu, kjer bo sedež društva v Ormožu in bo spadala pod to društvo še gasilska četa Hardek. Taki primeri so še v Veliki Nedelji, Moškanjih in Lovrencu na Dravskem polju.

Za reorganizacijo gasilskih čet so se postavili iniciativni odbori, kjer so zastopane vse množične organizacije. Dolžnost iniciativnih odborov je, da izvršijo reorganizacijo gasilske čete in pripravijo vse predpriprave za bližajočo se volitve. Poleg tega morajo iniciativni odbori takoj poslati prošnjo na odsek za notranje zadeve z 10 podpisi gasilcev, da gasilsko društvo želi še nadalje obstojati, ker brez odobrenja notranjega odseka gasilsko društvo ne more obstojati. Druga še večja naloga iniciativnega odbora pa je, da gasilsko organizacijo na vasi popularizira in da se v gasilstvo vpiše čim več novega članstva tako ženskega, kakor moškega. Vsak na novo sprejeti član, kakor tudi stari člani morajo izpolniti pristopno izjavo in se podpisati, da žele postati člani gasilstva, ker šele potem postanejo pravi člani gasilskega društva. Brez pristopne izjave nima nihče volilne pravice pri bodočih volitvah. Zatorej naj iniciativni odbori dobro pazijo in naj pridobijo čim več novega članstva. Sam zakon ne predvideva take ozko- sti, kot je bila nekdanj.

Namen tega je, da se organizacija čim bolj utrdi in da bo čim bolj uspešno delovala pri gradnji socializma. Gasilci morajo imeti vedno pred očmi, da čuvajo naše ljudsko, združno in privatno premoženje in s tem doprinašajo velik delež k izgradnji petletke in izgradnji socializma v naši deželi. Lužan Pavel

Obtožbe vredni primeri

Protiljudsko delo mlaticarja Kovačič Matevža iz Ormoža

Glavno breme letošnje mlačve so prevzela na svoja ramena traktorske brigade. Ker jih je precej oviralo slabo vreme, se je dela toliko več nakopičilo. V interesu skupnosti je traktorska brigada iz Središča poverila za mlatenje na rezervni mlaticnici tov. Kovačiča Matevža iz Ormoža, ki sam poseduje tudi motor za mlaticnico.

K delu je hitro pristopil in kaj hitro so se zbrali okrog njega sami večji kmetje. Iz malenkostnih popustljivosti pri vpisovanju žitaric je padel tako globoko, da je po do sedaj ugotovljenem delu pri 26 kmetih vpisal premalo 10.150 kg žitaric.

V svoji šibkosti se je kot mali človek dal zapeljati od teh spekulantskih elementov, ki so mu obljubljali, »da bodo že poračunali.« Da se je ta skupina velikih kmetov zbrala ravno tu, ni slučaj. — Čisto načrtno so hoteli odtegniti pazljivim in doslednim brigadirjem traktorske postaje. Toda v vsej svoji preračunljivosti so le malo premislili, da naša ljudska oblast in delovno ljudstvo budno pazita na vse in za svoje sabotersko spekulantsko početje bodo tudi odgovarjali.

Tudi mlaticar bo prejel zaslužen kazni, ko se bo skupno s svojo kompanijo, kateri je nasedel, pred sodiščem zagovarjal.

Ta primer naj bo vsem v resno opozorilo. Delovnemu človeku današnja ureditev nudi dovolj možnosti poštenega življenja — najmanj pa ne potrebuje naslanjati se na razne spekulantske vaške mogotce.

F. V.

Iz Hlaponc

Posestnica Pukšič Marija v Hlaponcih št. 4 je sprejela v službo Fras Marijo z obljubo pred pričami, da ji bo po svoji smrti prepustila posestvo. To je navedla tudi v pogodbi. Ta njena obljuba pa je bila samo pretveza, s katero je hotela uveljaviti svoj izkoriščevalski namen. Potem, ko ji je Fras Marija že eno leto in pol delala brez vsakega plačila, jo je odslovila. S svojo širokogrudnostjo na jeziku se ji je posrečilo preslepiti navno dekle, ki je verjelo njenim besedam. Ni pa mogla izigrati ljudske oblasti, ki je ta do skrajnosti izkoriščevalen primer obravnavala in jo prisilila, da je delavki morala dati plačilo za ves čas zaposlitve pri njej v znesku 20.000 din. S tem pa še ni vsega uredila. Ljudska oblast jo bo naučila obljube in pogodbe izpolnjevati. Naj ne misli, da bo pustila izigravati in omalovaževati pridobitve težke in dolgotrajne borbe v korist delovnega ljudstva.

Spekulat, menim, da ni treba besed.

Vsi ti protiljudski elementi bodo prešli saboterskemu delu primerno kazni. Z. M.

Kulturni kotiček

Pogovor z igralskimi skupinami

V tej številki pa se pogovorimo o delu režiserja, ki ga mora opraviti, predno začne z vajami. Ne bom se tu spuščal v podrobnosti, pač pa bom navedel le v glavnem, kakšno je režiserjevo delo.

Ko režiser dobi delo, je njegova dolžnost, da delo temeljito prečita oz. delo študira in na podlagi tega študija napravi razčlenitev dramske igre.

Za lažje razumevanje, kako se ta razčlenba izvrši, se bom naslonil na odrsko delo Feletove »Uroki«. To agitko, ki jo je pred nedavnim izdal IO LPS, najbrž že vsi poznate. Za tiste, ki je še ne poznajo, pa naj bo v kratkem tale izvleček:

V neki vasi, kjerkoli na Slovenskem, građe vaščani združni dom. Tej gradnji nasprotujejo vaški izkoriščevalci kulak Trčen, poleg njega pa še njegova zaveznika, skopi in izkoriščevalski kmet Karničnik in potovka Neža. Vsi trije, z njimi pa še župnik, ki v delu sicer ne nastopa, pač pa se ga v igri samo omenja, na vse mogoče načine poskušajo zavirati razvoj na vasi, prav posebno pa še gradnjo združnega doma. V te svrhe se poslužujejo klevetanja in konec koncev še tatvine denarja, ki so ga vaščani zbrali za gradnjo združnega doma. To tatvino so hoteli naprtiti sekretarju KLO Tonču, da bi ga s tem onemogočili pred vaščani, kateremu so vsi zapu- pali in njegovemu prepričevanju in načrtom radi in z razumevanjem sledili. Poedinci v vasi so se spričo tatvine razburili, še bolj pa so jih begale razne klevete, ki jih je ta trojica v zvezi z izginotjem denarja širila. Toda mladina je tatove razkrila, odkrila pa tudi vse polno drugih spekulacijskih grehov tako, da se ob koncu Trčen, Karničnik in Neža, obtožujoč drug drugega, znajdejo na zatožni klopi. To je zgoščen izvleček vsebine.

Prvo, kar mora režiser iz dramskega dela razbrati, je osnovna misel dela. Zakaj je pisateljica to delo napisala. Iz zgoraj navedenega izvlečka, še bolj pa, če delo v celoti večkrat prečitamo, razberemo, da je pisateljica hotela povedati: Zaupajmo ljudski oblasti, ne nasledimo raznim klevetam, ne dajmo se ovirati pri graditvi socializma raznim sovražnikom ljudstva. Osnovno misel torej imamo. Pravilno razbrana osnovna misel bo režiserju omogočila dati pravilen ton celotni igri.

Drugo, kar je važno pri razčlenbi dramskega dela, je to, da režiser določi čas in kraj dogajanja igre. V tem našem primeru igre »Uroki« to ni težko določiti, ker agitka spada v čas gradenj združnih domov.

Pri določanju kraja smo pri tem delu lahko svobodni, ker je to agitka in jo lahko prilagodimo krajem, kjer pač igramo. Pri dosledni razčlenbi pa bi krajevno spadala v Prekmurje, ker se je tam vera v vraže (uroke) najmočnejše obdržala.

Pri določanju kraja smo pri tem delu lahko svobodni, ker je to agitka in jo lahko prilagodimo krajem, kjer pač igramo. Pri dosledni razčlenbi pa bi krajevno spadala v Prekmurje, ker se je tam vera v vraže (uroke) najmočnejše obdržala.

Pri nadaljnji razčlenbi ali analizi igre »Uroki« bi moral režiser dognati še sledeče: kakšna borba se vodi v igri, zakaj se bore osebe, med kom se borba razvija, kdo vodi borbo, s kakšnimi sredstvi se bore osebe v igri in kakšni so cilji posameznikov v igri. Zdaj pa si odgovorimo na ta vprašanja.

Vas na čelu s sekretarjem Tončem dela na postavitvi združnega doma. Torej postavljajo temelj za socializacijo vasi, skratka napredek. Za to višjo družbeno ureditev pa niso župnik, kulak Trčen, kmet Karničnik in Neža.

Tonč se neposredno, na čelu vasi bori za doseg cilja, ki je socializem, Trčen pa je samo »iniciator« nerazgledanemu, naivnemu, skopemu Karničniku in potovki Neži. Ta dva sta njegova »izvršna organa«.

Tonč se bori za splošno dobro, da bi vsa vas živel boljše in lepše življenje, Trčen pa za odpravo ljudske oblasti, da bi lahko dobil spet vajat v roke in nemoteno izkoriščal male ljudi.

Ti odnosi borečih se taborov so važni tudi pri določanju karakterjev posameznim osebam, ki jih mora režiser igralcem orisati.

Jaz bom omenil le nekaj oseb. Začnimo pri Karničniku.

Karničnik je sila naiven, skoraj do omejenosti. (Verjame vsaki bedastosti, če le v njej vidi svoje osebno dobro), nervozen in nemiren (radi bojazni pred ljudsko oblastjo, ker se boji za svojo zemljo, ki mu jo ljudska oblast sploh ne namerava odvzeti, še večjo nervozo pa mu povzroča bunker, kjer ima skrito trgu odtegnjeno blago). Je zadirčen, kreten kratkih in ozkih, v hoji negotov (capljajoč), z željo po gospodavalnosti, vendar pa o samem sebi ne odloča sam, ampak ga v njegovih umazanih potih vodi kulak Trčen, česar se pa Karničnik sam niti ne zaveda.

Trčen je v svoji notranjosti nemiren, toda zna nemirnost obvladati, je gospodovalec, zvit in sila previden. V svoji notranjosti pa je kakor že omenjen plač, kar tudi ob razkrinkanju pred vaščani pokaže.

Tonč je lik delovnega človeka z veliko zavestjo, preprost, odločen, proti nasprotnikom ljudstva, odkritosrčen, nesebičen. V hoji je umerjen, naglih toda ne nervoznih kretenj, pri občevanju z ljudmi topel in blag.

Hentačka je klepetava, opravljava in hinavska ženska, že precej upognjena, toda gibčna.

Vse takšne karakterne lastnosti posameznih oseb razbere režiser iz teksta, ki ga osebe v igri govore in iz odnosov oseb med enim in drugim taborom, ki sta v borbenem stanju.

Če se bodo naši režiserji na ta način lotili dela, se bodo predvajane igre kvalitetno dvignile, ker le po dobri razjasnitvi bo igralcu jasno, kaj naj na odru pravzaprav predstavlja. D. P.

Patri minoritskega samostana so zopet potrdili svoje protiljudsko delovanje

Kontrolni organi pri Okrajni upravi za odkup so dobili nalogo, da preverijo točnost prijavljenih prašičev.

Tako so med drugimi izvršili pregled tudi v Minoritskem samostanu v Ptuj.

Na poziv, da gredo skupno pogledati v svinjake, se je sestra, ki jih je sprejela, temu uprla, češ, da patra Božidarja ni doma in ji je prepovedano vsako ukrepanje. S svojim svetohlinskim govorenjem je hotela naše organe prepričati, da je vse v redu, naj mirno gredo domov. Toda naši ljudje so v izvajanju nalog dosledni.

Na ponovni poziv se je uprla in pokazala svoje pravo lice. Poseči so morali vmes organi NM. Kaj kmalu nam bo jasno, zakaj se je tako trdovratno upirala.

V svinjaku so namesto prijavljenih 12 prašičev našli 20 prašičev.

Tako je delo »božjih pastirjev«. Kaj njim mar delovno ljudstvo — važno je, da so njihove mize vedno polne. In nekateri pošteni ljudje te-

mu protiljudskemu elementu, ki svoje spekulantsko lice skriva pod kuto, še zaupajo. — Kazen, ki jo je določila naša ljudska oblast — 30 tisoč dinarjev — je vse premajhna.

Ni slučaj, da se v družbi teh ljudi v protiljudskem delovanju srečamo ravno z velikimi kmeti, z znanimi spekulanti kot sta n. pr. Cebej Konrad in Bandur Jože iz KLO-ja Janž.

Cebej Konrad, velik kmet, je imel prijavljenih 5 prašičev in prijava odgovarja številu, ki so jih pri pregledu našli v svinjaku. Toda spekulat si je zaman mel roke, ko so odhajali iz hleva. Ta ista kontrola je našla še en svinjak in v njem 3 prašiče s težo od 120 do 160 kg. Hlev je imel vhod iz kuhinje in za svoje spekulantske namene mu ni bilo preveč svoje shrambe spremeniti v hlev.

Bandur Jože pa je bil bolj predrzen. On pa je 7 zatajenih prašičev držal kar med prijavljenimi prašiči v svinjaku. Tako so našli mesto 7 prašičev 14. Kako in kaj je mislil ta

večji pridelek. Oplemenjeno seme da več in navadno boljši pridelek, kakor navadno neoplemenjeno neodbrano seme. Odbiranje in oplemenjevanje semen zahteva mnogo dela in truda, mnogo natančnosti in potrpljenja. Če bi odbrano in oplemenjeno seme ne bilo nič boljše, bi se gotovo z odbiranjem in oplemenjevanjem semena nihče ne ukvarjal. Pri navadnem odbiranju izločimo vse rastline, ki dajo malo rodovitno ali drugače neustrezno potomstvo. Pri oplemenjevanju s križanjem pa prenesemo dobre lastnosti dveh vrst na novo vrsto na križanec. Jasno pa je, da odbrano in oplemenjeno seme ni dobro za vsak kraj in vsake razmere.

Važen akt je čiščenje. Ni dovoljno, da se seme očisti samo z vejalnikom, temveč je treba uporabiti selektorje in trierje. Majhen trošek je razkuževanje, ki zahteva le skromno zamudo časa. Čutimo pa, da se razkuževanju pri nas še ne poveča one pažnje, kot bi bila potrebna. Nobenega opravila ni, če pridelamo ponekod eno petino, eno tretino, ali morda celo polovico smrdljivega, smetljivega zrnja. Zavitek ceretana, abavita, tilantina, ali kakega drugega praška za razkuževanje pšenice in rži zadostuje za cel hektar posetve. Praški

delujejo proti smrdljivi ali trdi sneti. Proti prašni sneti je razkuževanje s praški ali močenjem brezuspešno. Tu pomaga samo vroča voda. Iz vsega gornjega zaključujemo: Čim boljše bo semensko žito, tem več bo žita prihodnje leto, razumljivo s tem tudi več kruha. Z boljšimi posevki pa bomo še bolj dvignili kmetijsko proizvodnjo. Ing. Zorec Egon

delujejo proti smrdljivi ali trdi sneti. Proti prašni sneti je razkuževanje s praški ali močenjem brezuspešno. Tu pomaga samo vroča voda.

Iz vsega gornjega zaključujemo: Čim boljše bo semensko žito, tem več bo žita prihodnje leto, razumljivo s tem tudi več kruha. Z boljšimi posevki pa bomo še bolj dvignili kmetijsko proizvodnjo.

Ing. Zorec Egon

Nekaj o kokošji kugi

Pred vojno nismo poznali v naših krajih kokošje kuge. Iz okuženih krajev so vojaki prinesli s seboj nekaj za kugo obolelih kokoši. Z odpadki teh kokoši se je okužila naša perutnina. Ljudje so klali na videz še zdrave, v resnici že okužene kokoši. Bolne kokoši so prodajali na trgu in na ta način širili kugo; šlo jim je le za to, da sebe obvarujejo škode — da kokoši ne pogine doma. Bolje je, so mislili, da pogine drugemu, četudi mu poginejo vse kokoši. To je milo rečeno — brezvestnost. Tu je poglobljeni vzrok širjenja kokošje kuge, kakor tudi širjenja kužne ohromelosti svinj in svinjske kuge.

Ze marsikateri svinjerejec je izgubil vse svinje zaradi enega kilogra-

ma okuženega mesa, ki ga je kupil na črni borzi.

Zaradi brezvestnosti in nedisciplin se je kokošja kuga razširila in se še širi. Četudi od začeta nismo razpolagali z dobrimi cepivi, smo vendar imeli dobre veterinarske mere, to je predpise, kako se kuga omeji, kako se prepreči nadaljnje širjenje.

Lastniki morajo vsak slučaj kokošje kuge takoj prijaviti, na kar ljudska oblast izda potrebne ukrepe. Kokoši morajo biti zaprte, da ne pridejo v stik z bolnimi. Bolne kokoši je treba izolirati, zaklane kokoši prekuhati ali peči in odpadke sežgati.

To so enostavni in učinkoviti predpisi. Če bi se to temeljito izvrševalo, bi kaj kmalu ognjišče kuge uničili. Le nedisciplin, malomarnost in brezvestnost, včasih tudi nevednost, so vzrok, da boleznimi ne moremo uničiti.

Nepravilen odnos človeka do skupnosti je kriv, da se kuga raznaša, da raje nanaša velikansko škodo skupnosti, kakor da bi sam trpel škodo pri svojih kokoših. Zato, tovariši, nauči se sam pretrpeti nekaj škode, če s tem prihrani veliko škodo skupnosti! Za tiste, ki tega nauka ne bi hoteli upoštevati, ima naša ljudska oblast tudi primerne kazni.

Svetovalec za naše kmete

Pred setvijo

Le še dober mesec — in setev bo tu. Naša dolžnost je, da z vsemi sredstvi, ki jih imamo, dvignemo proizvodno sposobnost naših tal. Važno bo, da povečamo pridelek krušnih žit, potrebno bo povečati pridelek prav vsake vrste krme, prav tako pa bo nujno povečati pridelek onih rastlin, ki služijo v industrijske namene, za pridobivanje olja, sladkorja, vlaken.

Za nas prihajajo jeseni v poštev predvsem žita. S čim večjim pridelkom si moramo zagotoviti prehrano, tako ljudi, kakor tudi živali. Predvsem bi rad opozoril na sledeče: na uporabo umetnih gnojil, strojno setev, na selekcionirano seme in na čiščenje ter razkuževanje semena. O tem, ali umetna gnojila pomagajo ali ne, pač ni treba izgubljalati besed. Kdor tega do sedaj ni spoznal, ta tudi odslej ne bo.

Skoro vsem našim zemljam manjka fosfor, skoro vsem tudi dušika in večini pa kalija. Zato navadno ne bo zadostovalo, če bomo pognojili samo z umetnim gnojem. Skoraj povsod bo treba dati vsa tri glavna rastlinska hranila, le na preoranih

deteljšičih bomo shajali brez dušičnih gnojil.

Potem pa setev s strojem v vrste: Na kratko so prednosti take setve tele: enaka globina setve, enaka razdalja med posameznimi zrni, oziroma rastlinami, zato tudi enakomerna kalitev, enakomerna rast in pravilno zorenje. S strojem porabimo znatno manj semena, kakor pri setvi na široko. Ta prihranek znaša najmanj 50 kg semena na 1 ha; če smo navadno sejali gosto, prihranimo pri setvi s strojem tudi do 100 kg semena na vsak hektar. Za uspešno setev s strojem je pač treba zemljo bolj obdelati. Na slabo obdelani zemlji je setev s strojem zamudna in težka. Zato zemljo bolj in temeljiteje obdelamo. Resnica pa je, da naši kmetje vse premalo upoštevajo načela umnega (racionalnega) obdelovanja. Še vedno grešimo zelo mnogo pri semenu, ker se ne oziramo na resnico, da je zdravo kleno in življenja polno seme od prikladnih vrst — pogoj dobri letini. Iz nič ni nič, iz malega malo, iz bolehnega — bolešno.

Selekcionirano, odbrano seme je torej nadaljnji važen pripomoček za

Objave

Okrajni odbor OF Ptuj organizira dne 8. septembra 1948 izlet v POSTOJNO. Ob 2,30 uri je odhod vlaka iz Središča. Vsi zainteresirani naj vložijo takoj prijave pri svojih krajevnih odborih. Isti lahko takoj dvignejo vozovnice, ki služijo kot vozovnica, kupon za kosilo in kupon za ogled Postojnske jame. Celokupni stroški znašajo din 330.—.

OKRAJNI ODBOR OF

Republiška zveza kmetijskih začruga razpisuje več raznovrstnih tečajev, ki vam jih spodaj navajamo:

Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS nas obvešča, da bo sprejelo v nižjo državno lesno šolo v Ljubljani, odnosno v nižjo gozdarsko šolo v Postojni večje število gojencev. Traja 10 mesecev. Prve tri mesece po učnem načrtu na državni nižji lesni šoli v Ljubljani in na nižji gozdarski šoli v Postojni, nadaljnjih 7 mesecev pa po delovnem načrtu pri različnih državnih lesnih obratih in gozdnih gospodarstvih LRS. Na šoli živijo gojenci v internatu, kjer imajo brezplačno oskrbo, pri lesnih obratih, očitno pri gozdnih gospodarstvih pa prejemajo kot praktikanti ustrezno mesečno nagrado. Po uspešno končanem učnem in delovnem načrtu polagajo gojenci zaključni izpit.

Pouk se začne 15. septembra 1948.

Sprejemni pogoji: dovršena osnovna šola. Prednost imajo borci NOV in aktivisti OF, posebno oni, ki imajo že nekaj prakse kot lesni manipulanti, lesni in gozdni delavci.

Interesenti naj pošljejo svojeručno napisano prošnjo na Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS, personalni oddelek, Ljubljana, Cankarjeva ulica 18, do 5. septembra 1948.

Prošnji se priložiti:

1. rojstni list,
2. zadnje šolsko spričevalo,
3. zdravniško spričevalo o čušečni in telesni sposobnosti za obisk šole in izvrševanje lesnega manipulativnega dela,
4. potrdilo pristojnega javnega tožila, da prošilcu ni s sodbo odvzeta volivna pravica, da ni bil kaznovan in da ni v sodni preiskavi,
5. izpričevalo okrajnega ali krajevnega LO o ponašanju prošilca in njegove rodbine.

Prošnji se priložiti življenjepis s družinskim stanjem ter točen naslov. Prošnje je kolekovati z 10 din, priloge (v kolikor še niso kolekovane) s 5 din.

Kandidati bodo pravočasno obveščeni o dnevu njihovega odhoda v lesno šolo, končno odločitev o sprejemu pa bo izdala sprejemna komisija na osnovi zdravniškega spričevala oz. pregleda in sprejemnega izpita iz čitanja, pisanja in računanja.

Gospodarski tečaj za vojne invalide

Od Komiteja za združništvo smo prejeli okrožnico, v kateri nam sporoča, da bo Federalni odbor VI Ljubljana z me-

secem septembrom priredil višji gospodarski tečaj za vojne invalide.

Pogoj za sprejem je uspešno opravljen nižja srednja šola ali njej ustrežni tečaj. Pravico do sprejema imajo vsi invalidi, ki so zaposleni v invalidskih, začrugh in državnih podjetjih in ustanovah, ne glede na šolsko predizobrazbo, če jim posebna komisija pri personalnem oddelku Federalnega odbora vsled doseganega praktičnega dela v gospodarstvu odobri sprejem v tečaj.

Prošnji se priloži:

1. kratek življenjepis,
2. zadnje šolsko spričevalo,
3. priporočilo uprave, podjetja ali ustanove, če je kandidat zaposlen.

Prošnje se oddajo okrajnim odborom ali na personalni oddelek Federalnega odbora VI v Ljubljani.

Tečajniki imajo brezplačno stanovanje v invalidskem domu v Ljubljani in bodo za čas posejanja tečaja prejemali stipendijo.

Vsled formiranja združnih ekonomij pri Kmetijskih začrugh bodo potrebni združni ekonomiji. Za te ekonomije se bo vršil posebni trimesečni tečaj.

Vpoštevati je predvsem dobre aktiviste, ki so po možnosti odslužili vojaški rok, progresivnejšega sloja vasi in ki imajo veselje do poljedelstva.

Ker se bodo vršili zopet novi trimesečni knjigovodski tečaji, pošljite podatke od tovarišev, ki bi želeli posejati tečaj, z življenjepisom in karakteristikami na Okrajno poslovno zvezo.

Pripominjamo, da se vse prijave za zgoraj navedene tečaje vložijo pri Okrajni poslovni zvezi v Ptuj, kamor jih je direktno poslati najkasneje do 30. avgusta 1948.

Objava

Obveščajo se vsa trgovska podjetja, da pošljejo svoje učence v gospodarstvu k vpisovanju obrtno-nadaljevalne šole trgovske stroke, ki se bo vršilo 1. sept. 1948 od 8—12 v Ptujski gimnaziji. S seboj je prinesiti zadnje šolsko spričevalo. Poverjenstvo za delo.

Potujoči kino I. predvaja sovjetski umetniški film »Pomlad« v krajih:

Gorišnica	12. sept. 1948	ob 20. uri
Dornava	13. sept. 1948	ob 20. uri
Zavrč	14. sept. 1948	ob 20. uri
Vid pri Ptuj	15. sept. 1948	ob 20. uri
Prepolje	17. sept. 1948	ob 20. uri

Potujoči kino II. predvaja sovjetski umetniški film »Stenka Razin«

Velika Nedelja	11. sept. 1948	ob 20. uri
Podgorci	12. sept. 1948	ob 20. uri
Markovci	13. sept. 1948	ob 20. uri
Muretinci	14. sept. 1948	ob 20. uri
Turnišče	15. sept. 1948	ob 20. uri
Št. Janž na Dr. p.	17. sept. 1948	ob 20. uri

Dopisi

Iz Ormoža

Dolga vrsta voz čaka pred zbiralnico in odkupnim mestom belih žit v Ormožu. Nepretrgoma romajo težke vrece rži, pšenice, soržice in ovsna na tehnično in odtod v lepo, suho skladišče Kmetoze. Veselo je danes v zbiralnici, vesela odkupna komisija, ker je oddaja 100%, zadovoljni veseli so kmetje, ker so lahko 100% izvršili svojo obvezo.

Danes je na vrsti vas Pušenci. Ni ga kmeta, ki bi pripeljal manj, vsak rajši pribije par kilogramov. Masten Ivan je kontrahirala 150 kg pšenice, pripeljal je 160 kg in 102 kg rži. »E, kdo bi na te kile gledal.« Meni ne bo manjkalo, nekje bo pa delavec vesel, ker bo dobil več, pravi Masten. Več pripeljejo Trop Ivan, Vaupotič Ivan. Vsak po par kilogramov zrnja, vendar se od velike skupnosti dosti nabere. Trstenjak Anton je kontrahirala 400 kg pšenice, 300 kg rži in 100 kg ječmena. Skoraj 150% je izpolnil svojo oddajo. Vaupotič Franc je kontrahirala 150 kg zrnja več.

Grem v skladišče, koder se iz vreč izliva rumeno zlato, pšenica in žito. Vsak je pripeljal lepo zrnje, od sedaj se niso nobenemu odtrgali radi smetljivosti. Po dolgih suhih prastih nekdanjega graščinskega marofa, se kupiči pridelek našega kmeta, dokaz njegove ljubezni in zvestobe, do nove družbene, socialistične ureditve.

Pa ne samo Pušenci, tudi Frančkovci in Litmerk so že izpolnili svojo oddajo in jo tudi presegli, prvi za 4%, drugi za 5%. Brez nevolje.

Ko se vracam iz zbiralnice, mi je lepo pri srcu. Videl in prepričal sem se, da je počila trda lupina nezapanja našega kmeta do ljudske oblasti in se je pokazalo zdravo jedro, to je ljubezen do domovine in ljudstva, ki jo je naš kmet baš letos v največji meri pokazal in dokazal.

Iz Dolene

Posestnica Marinič Roza iz Dolene je osem let izkoriščevala Vidovič Anico iz Janjske vrha. Dekle je prišlo k njej služiti, ko je bilo staro 8 let. Pasla je krave in od vsega začetka opravljala tudi vsa druga najtežja dela. Radi tega je mnogokrat izostajala od pouka. Za svoje delo je dobivala kot plačilo letno dve obleki, en par čevljev in dva para perila. Po osmih letih brezvestnega izrabljanja jo je odslovila od hiše brez vsakega obračuna. Zločin je, šoloobveznega otroka oropati znanja in ga, ko doraste, postaviti na cesto neukega. Delovno sodišče bo za njeno delo terjalo plačilo. Take primere bo v bodoče obravnavalo Javno tožilstvo in napravilo konec nečloveškemu ravnanju z mladino.

Iz Ptuj

Ob priliki bombardiranja mesta Ptuj 1945 je bila znatno poškodovana tudi šola Mladika. In po osvoboditvi je MLO stopil kaj hitro v akcijo — toda ne, da to šolo obnovi, nego je dal odpeljati in odmontirati vse, kar se je sploh pobrati dalo in kar je predstavljalo količjak vrednosti. Celo parkete, uporabna okna, vse vodno-inštalacijski material od zapiraveč do prh in vodnih omaric. No, rekel bi, naš MLO je skrben, ne dopušča, da bi se uničeval tako dragocen material, shranil ga bo, saj je vsak pameten človek lahko vedel, da se bo Mladika obnovila. Takrat, ko se je začelo resno razpravljati o obnovitvi, je MLO stopil ponovno v akcijo in ves ta zgoraj navedeni material prodal mestnim obrtnim delavcem. Obnovitveni odbor si beli glave, kako priti do materiala — no in po raznih poizvedbah so končno prišli do tega, da to dragoceno posejedoje mestne obrtne delavnice. Toda te se ne dajo tako hitro prepričati. Imajo v redu vse račune, da so ta material plačale MLO in da ga dajo na razpolago za

obnovo Mladike samo proti plačilu. Tako naj Mladika svoj lastni material, katerega že tako lep del manjka, še plačuje.

Taki in enaki primeri zavlačujejo dokončno obnovitev »Mladike« in MLO naj gleda, da svoj precejšnji delež v tem zavlačevanju čimprej popravi. V. F.

Iz Podlehnik

Podlehnik je edina pošta v našem okraju, ki nima poštarja. Pa ne, da bi kadra manjkalo — ne, poslali so jim poštarja iz Maribora, toda po dveh dneh se je moral vrniti nazaj.

KLO mu ni mogel preskrbeti stanovanja. Naj to vzamemo resno? Da ne bi našli skromne sobice za enega človeka, posebno, če bi malo pomislili, da pošta Podlehnik vključuje področje 6 KLO-jev s cca 4000 prebivalci? Nikakor — tu lahko govorimo samo o malomarnosti in neodgovornosti.

KLO Podlehnik naj gleda, da to stvar čimprej popravi. Napravil bo samo svojo dolžnost — vsemu prebivalstvu pa zadovoljstvo. U. P.

Iz Strnišča

Prav gotovo ste že brali v raznih časopisih, da so širom Slovenije po raznih gradiliščih ustanovljene mladinske delovne brigade, ki razvijajo pravo socialistično tekmovalstvo in se bore za socializem.

Tudi pri »Gradisu« v Strnišču nismo hoteli biti zadnji. Zato smo pristopili v mesecu juniju čisto resno k formiranju brigad. Ni pa bilo razumevanja pri tistih, kjer bi ga mogoče biti največ, to se pravi pri upravi podjetja. Tudi uprava taborišča ni pokrenila toliko kot bi lahko.

Kljub težki borbi zaradi nerazumevanja, odnosno negativnega razumevanja, so se pri nas ustanovile mladinske brigade, ki že danes prav lepo uspevajo. Do sedaj imamo v glavnem betonske in zidarske brigade, katere razvijajo pri nas pravi socialistični način dela. Od kraja je šlo težko. Mladinci so se morali seznaniti z normami in jih tudi niso mogli takoj doseči. Tako je n. pr. tov. Herman Ivan, brigad r betonske brigade, doma iz Medjimurja, večkrat rekel: »Pa to ni moči te norme doštiti.« Približno taka slika je bila po vseh brigadah. Trajalo je precej časa, da so po stalnem izboljševanju tehnične organizacije in političnega stanja v brigadah začele iste presejati za 5—10 odst. Brez dvoma pa bi se efekt dela kakor tudi kvaliteta dela še dosti bolj dvignila, če bi imelo naše tehnično osebje več interesa za splošni napredek. Danes lahko vidimo, da se razvijajo iz navadnih delavcev betonerja in zidarja, ki bodo sčasoma postali mojstri svojega poklica. V naših brigadah norme niso več tak problem, da ga ne bi mogli rešiti. Tov. Herman že z gotovostjo trdi: »Te norme bomo mi prestigli.« Brigade presegajo norme povprečno ca 20—25 odst., vendar še ne moremo trditi, da je vse v redu. Politično življenje samih brigad je preslabo. Mladinska in sindikalna organizacija se za to ne zmenita, kar je brez dvoma vredno graje in kritike.

Uprava taborišča se za prošnje, da bi se dalo mladini, ki dela v brigadah, posebno barako, ne zmeni. Ne moremo si misliti uspešnega brigadnega dela, ako mladina tudi po delu ni skupaj, če se ne vzgaja v duhu kolektivizacije in vsestranske medsebojne pomoči. Upam pa, da so se ti tovariši lahko prepričali o uspehu brigadnega sistema dela in da bodo nudili mladini pri »Gradisu« več resne pomoči.

Potem bodo naše brigade res jedro in osnova vsega kulturnega, fizikalnega in strokovnega dela pri »Gradisu« v Strnišču.

Iz Pleterij

Tovariši Pišek Janez, ki je bil do sedaj hlapec, nam je poslal sledeči dopis:

Bil sem 4 leta za hlapca pri Medvedu Francu v Zg. Pleterjih štev. 18. Opravljal sem vse posle od dela v hlevu do dela na polju in v gozdu. Moral sem delati od 5. ure zjutraj pa do trde teme.

Za to moje štiriletno delo mi je dal kmet vsega skupaj 4 obleke, en par čevljev, ko pa sem šel v brigado, je dal še 150 dinarjev. Spal sem vedno v hlevu pri živini. Z menoj so bili gospodar in cela njegova družina skrajno surovi; tudi tepen sem bil

Fizkultura

Nogomet

8. avg. 1948 je bila odigrana prijateljska nogometna tekma med moštvom FD Konjice in FD Ptujem z neodločenim rezultatom 3:3 v Konjicah.

15. avg. 1948 je bila odigrana v Mariboru prvenstvena nogometna tekma med FD Studenci in FD Ptuj, ki je kljub boljše predvajani igri podlegel z rezultatom 4:3. Tekma se je radi stanja ob koncu 3:3 podaljšala, ko se je v tem Studenčanom posrečilo dati odločilni gol in to zaradi nesporazuma našega vratarja in branilca.

Ptujčanom se pozna, da so brez treninga, kar pa bodo sedaj s sistematičnim treningom popravili. Grajanje vredno je, da nekateri igralci ugovarjajo odločbam sodnika. Zaželjena je mnogo večja disciplina v našem moštvo.

Gole za Ptuj so dali: Berlič, Šerdinšek in Sirec Maks. M. B.

Fizkulturni dan v Središču ob Dravi

V nedeljo dne 15. t. m. so se vršile v Središču tekme v lahki atletiki, odbojki in nogometu. Tekem se je udeležila JA, ki logoruje v Središču, FD Ptuj, FD Ormož in FD Središče.

Tekmo je otvorila odbojka, ki so jo igrali Ptuj : JA 2:1 in FD Ptuj : FD Središče 2:0, tako si je FD Ptuj prisvojil 4 točke. JA 1 točko in FD Središče 0 točk. Igre so bile zelo zanimive in napete, saj so imele največ gledalcev.

V nogometni tekmi med JA in FD Ormožem je bil dosežen rezultat 2:0 (0:0) za JA.

Sledil je tek na 100 m, kjer si je priboril prvo mesto Vlačič Milutin (JA) s časom 11,9 sek. 2. Šmirc Rudi (Ormož) 12,3. 3. Vitorič Dušan (Središče) 12,6.

Skok v višino: 1. Peršič (JA) 1,50 m, 2. Kovačič Branko (Ormož) 1,45 m, 3. Vitorič Dušan (Središče) 1,40 m.

Skok v daljino: 1. Demirovič (JA) 5,44 m, 2. Kovačič Branko (Ormož) 4,66 m, 3. Požre Jožef (Središče) 4,62 m.

Met krogle: 1. Becič (JA) 11,52, 2. Kolkm (JA) 10,45, 3. Tišman Rudi (Središče) 9,53.

Met bombe: 1. Brajkovič (JA) 65 m, 2. Požlep (Ptuj) 60 m, 3. Polanec Ivan (Središče) 54 m.

Tek na 3000 m: 1. Vidovič (JA) 11,46, 2. Madunovič (JA) 11,46, 3. Turburan (JA) 11,53,2. Ostali tekmovalci so vsled slabega treninga predčasno zapustili progo.

Po končanih tekmah se je vršila kulturna prireditve, ki jo je izvajalo vojaštvo JA, ki logoruje v Središču. Ogromna udeležba ljudstva je bila jasen dokaz, kako naše ljudstvo ljubi svojo armado in kako je povezano z njo.

Srečko

Fizkulturni dan v Ormožu se vrši dne 29. avgusta 1948. Tekmovali bomo v lahki atletiki, odbojki in nogometu. Pozivamo vsa okrajna društva in aktivne, kakor tudi vse prijatelje fizikulture, da se dneva udeležijo, ker je čisti dobiček namenjen izgradnji združnega doma v Lešnici. FD Ormož

destokrat. Noben hlapec ni vzdržal pri njem, ker je preveč pretepal. O socialnem zavarovanju pa niti slišati ni hotel.

Delati sem moral tudi ob nedeljah, tako, da nisem bil nikoli prost. Niti pozimi, ko je bil hud mraz, me ni pustil v hišo. Če je prišel kak tujec, nisem smel nikoli v hišo. Skratka: z menoj je ravnal slabše kot z živino. Ko sem jaz odšel v brigado, je moral iti k njemu za hlapca pod štiri-najstletni brat, ki živi pod istimi pogoji, kot sem živel jaz.

Trpel sem, ko sem bil pri njem, pa si nisem vedel pomagati. Šele mladinska organizacija mi je pokazala pravo pot. Javil sem se v mladinsko delovno brigado, ki je odšla na gradnjo Novega Beograda. Tam sem spregledal, kako slabo življenje sem imel pri Medvedu. Napravil sem trden sklep: Nikoli več nazaj za hlapca. Sedaj sem v tovarni. Imam svojo plačo in stanovanje in dobro se mi godi. Pišek Janez

VZGOJA NOVIH KADROV IN ODNOS DO NJIH

Po zmagoviti NOB smo se znašli pred obnovitvijo porušene domovine, pred zaostalim gospodarstvom predvsem naše vasi, pred industrializacijo in elektrifikacijo — pred izvedbo petletnega plana.

Naše plansko gospodarstvo potrebuje lepo število strokovnjakov, strokovnih delavcev in tudi navadnih delavcev, takih, ki bodo znali kaj več kot je smel in mogel znati kdor koli v stari zatiralski Jugoslaviji.

In kako bodo naši mladi delavci nekaj znali, če jih razni mojstri uporabljajo za delo izven delavnice, večkrat celo v gospodinjstvu. Naj navedem samo par primerov: Kelenina Ivan, kovaški mojster iz Ormoža, Roškar Karl iz Spuhlje, Habjanč Jakob, krojaški mojster iz Ormoža. Ti ljudje niso vajencev samo zaposljevali izven delavnice, temveč so

Dan vodnih sportov v Ptuj

V nedeljo, dne 15. t. m. je priredila JA z FD Ptujem dan vodnih sportov na Studenčnici.

Dopolodne je tekmovalo 41 tekmovalcev za značko.

Popoldan so plavalji v sledečih panogah: 100 m prosto: 1. Seč (JA) 1,52, 2. Sobjak (FD) 1,54, 100 m prsno: 1. Milivojevič (JA) 1,35,1, 2. Hlupič (FD) 1,36,3, 200 m prsno: 1. Šrol (FD) 3,52,1, 2. Seč (JA) 3,58, 150 m mešano: 1. Hlupič (FD) 3,57, 2. Milivojevič (JA) 3,59, 50 m prsno: 1. Hlupič (FD) 0,43, 2. Milivojevič (JA) 0,45, 2x100 m štafeta: 1. JA 4,35, 2. JA 5,08.

Ker je pred tekmami dva dni deževalo, je bila voda hladna, zato se ni izvajalo plavanje v obleki s puško in isto tako ne igra ragbi na vodi.

Pokazalo se je, da mnogo Ptujčanov zanima šport na vodi, ker je bila udeležba nepričakovano velika, da pa so sami dali prav malo plavalcev. Škoda, da nismo mogli videti še drugih zanimivih stilov plavanja in skokov, kar bi pozevalo lep popoldan. Mnogo je krivo to, kar smo že v zadnji številki omenili, da nam manjka primeren plavalni bazen, kjer bi mogli trenirati najlepši šport.

Fizkulturni tečaj v Ptuj

V počitniških dneh od 3. do 13. avgusta t. l. se vršil v Ptuj izpopolnjevalni fizkulturni tečaj za učiteljsko osonovnih šol. Udeležili so se ga mladi kadri prosvetnih delavcev iz petih okrajev in sicer: Murska Sobota, Lendava, Ljutomer, Radgona in Ptuj. Tečaj je potekel v najlepšem redu kljub temu, da se ga je udeležila samo polovica prijavljenih. Na tečaju smo si pridobili znanja in sposobnosti za fizkulturno udeleževanje na podeželju.

S pridobitvami iz tečaja gremo na vas, kjer bo naša naloga v začetku teška, toda, ko bomo premagali prve težkoče in vključili čim več mladine v to udeleževanje, bomo opazili, da naš trud ni bil zaman. Vzgjajali bomo mlade kadre, ljudi krepkega telesnega in duševnega razvoja, ki bodo ljubili svojo domovino in jo tudi znali braniti pred sovražniki. Spomnimo se besed našega maršala Tita: »Prva naloga mladine je, da se uči, druga, da se telesno in duševno razvija in krepči, da sodeluje pri obnovi in izgradnji naše porušene domovine.« Če karakteriziramo te besede, pridemo do spoznanja, da bo kos tem nalogam le tisti, ki se je telesno in duševno krepil na tem polju. Vemo, da država skrbi za fizično vzgojo ljudstva, posebno mladine, v dviganju zdravja, delovne sposobnosti ljudstva, kakor tudi obrambne krepitve države.

Moramo premagati vse ovire, da bomo znali pravilno vključiti mladino podeželja, ne samo z namenom, da bo gojila fizkulturo, temveč predvsem zato da se bo obenem politično vzgajala, da bo razumela pomen današnje fizkulture, ki ima samo en cilj pred seboj: »Z močno telesno in duševno sposobnostjo izpolniti petletni plan in si s tem ustvariti boljše in srečnejše življenje.«

Tečajniki

Delo ljudske tehnike

Po raznih začetnih težavah in neuspehih se je tudi organizacija ljudske tehnike predramila iz skoraj dveletnega mrtvila ter pričela izpolnjevati naloge, katere postavlja pred njo ljudstvo. Ker najdemo vedno pogostejše v naših časopisih članke, ki nam prikazujejo pomen in delo ljudske tehnike, bomo prostor, ki nam ga daje okrajni odbor OF v svojem časopisu na razpolago, uporabljali v glavnem za pregled uspehov in neuspehov dela ljudske tehnike na področju našega okraja.

Nekatere veje ljudske tehnike, kakor radioamaterstvo, motorizacija in deloma fotoamaterstvo so prebrodile prve težave in imajo pogoje, da se hitro razvijejo v društva, ki bodo izpolnila naloge, katere postavlja pred nje petletni plan, to je: dvigniti slehernega državljana do višine strokovno-tehničnega znanja najnaprednejših industrijskih držav.

Ker ima v okviru ljudske tehnike avto-moto-društvo, ki je bilo do sedaj najaktivnejše, največ uspeha, ga postavljamo za zgled drugim društvom in to v glavnem brodarcem, fotoamaterjem in letalcem. Radioamaterji so že na zavidni višini, kljub temu, da niso uspeli prenesti radioamatersko delo na široko ljudsko podlago; posebno niso uspeli prirediti in zainteresirati vso mladino.

jih celo pretepal in psovali, da o izkoriščanju ne govorimo. Drugi taki njim zelo sorodni primeri pa so, da ne pustijo učencev v strokovno šolo.

Protij vsem takim in podobnim primerom se naša ljudska oblast neizmerno bori in lepo število takih »dobrih mojstrov« je prejelo že zasluzeno kazni. Taki prekrški niso samo izkoriščanje človeka, temveč rušenje naših pridobitev NOB, to je rušenje našega petletnega plana.

P. S.